

LUYỆN TỪ VÀ CÂU

MỞ RỘNG VỐN TỪ : CÔNG DÂN

I – MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

1. Mở rộng, hệ thống hoá vốn từ gắn với chủ điểm *Công dân* : các từ nói về nghĩa vụ, quyền lợi, ý thức công dân,...
2. Vận dụng vốn từ đã học, viết được một đoạn văn ngắn nói về nghĩa vụ bảo vệ Tổ quốc của công dân.

II – ĐỒ DÙNG DẠY – HỌC

- *Vở bài tập Tiếng Việt 5, tập hai* (nếu có).
- Bút dạ và 3 – 4 tờ phiếu khổ to viết theo cột dọc các từ trong BT1.
- Ba, bốn tờ phiếu khổ to đã kẻ bảng ở BT2 (xem mẫu ở dưới) hoặc nối nghĩa ở cột A với mỗi cụm từ thích hợp ở cột B. Có thể kẻ bảng lên bảng phụ thay cho phiếu.

III – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY – HỌC

A – KIỂM TRA BÀI CŨ

HS làm miệng các BT1,2,3 (phần Luyện tập), tiết LTVC trước.

B – DẠY BÀI MỚI

1. Giới thiệu bài : GV nêu MĐ, YC của tiết học.

2. Hướng dẫn HS làm bài tập

Bài tập 1

- HS đọc yêu cầu của BT1.
- HS làm bài cá nhân hoặc trao đổi với bạn bên cạnh. GV phát bút dạ và 3 – 4 tờ phiếu đã viết các từ trong BT1 cho 3 – 4 HS.
- Những HS làm bài trên phiếu dán bài lên bảng lớp, đọc kết quả. Cả lớp và GV nhận xét, chốt lại lời giải đúng :

	nghĩa vụ	<i>công dân</i>
	quyền	<i>công dân</i>
	ý thức	<i>công dân</i>
	bổn phận	<i>công dân</i>
	trách nhiệm	<i>công dân</i>
<i>công dân</i>	gương mẫu	
<i>công dân</i>	danh dự	
	danh dự	<i>công dân</i>

Bài tập 2

- Một HS đọc yêu cầu của BT2.
- Cả lớp đọc thầm yêu cầu của BT, suy nghĩ, làm bài cá nhân. Các em nối nghĩa ở cột A với cụm từ thích hợp ở cột B (hoặc đánh dấu (+) vào ô trống tương ứng với nghĩa của từng cụm từ đã nêu – như bảng ở dưới).
- GV dán 3 – 4 tờ phiếu đã kẻ sẵn bảng của BT2 ; mời 3 HS lên bảng thi làm bài đúng, nhanh ; sau đó từng em trình bày kết quả.
- Cả lớp và GV nhận xét, kết luận lời giải đúng :

Nghĩa	Cụm từ	Ý thức công dân	Quyền công dân	Nghĩa vụ công dân
Điều mà pháp luật hoặc xã hội công nhận cho người dân được hưởng, được làm, được đòi hỏi.			+	
Sự hiểu biết về nghĩa vụ và quyền lợi của người dân đối với đất nước.		+		
Điều mà pháp luật hay đạo đức bắt buộc người dân phải làm đối với đất nước, đối với người khác.				+

Bài tập 3

- HS đọc yêu cầu của BT.
- GV giải thích : Câu văn ở BT3 là câu Bác Hồ nói với các chú bộ đội nhân dịp Bác đến thăm đền Hùng. Dựa vào câu nói của Bác, mỗi em viết một đoạn văn khoảng 5 câu về nghĩa vụ bảo vệ Tổ quốc của mỗi công dân.
- Một, hai HS khá, giỏi làm mẫu – nói 3 đến 5 câu văn về nghĩa vụ bảo vệ Tổ quốc của mỗi công dân dựa theo câu nói của Bác Hồ.

VD :

+ Tổ quốc là nơi ta sinh ra, lớn lên. Tổ quốc là cơ đồ do tổ tiên, ông bà, cha mẹ chúng ta từ bao đời vun đắp. Mỗi người dân có nghĩa vụ bảo vệ Tổ quốc, bảo vệ cơ đồ hàng nghìn đời để lại. Câu nói của Bác Hồ khẳng định trách nhiệm của các công dân Việt Nam phải cùng nhau giữ nước để xứng đáng với tổ tiên, với các vua Hùng đã có công dựng nước.

+ Dân tộc ta có truyền thống yêu nước nồng nàn. Với tinh thần yêu nước ấy, chúng ta đã chiến thắng mọi kẻ thù xâm lược. Để xứng đáng là con cháu của các vua Hùng, mỗi người dân phải có ý thức, có nghĩa vụ bảo vệ Tổ quốc. Câu nói của Bác không chỉ là lời dạy bảo các chú bộ đội, mà là lời dạy bảo toàn dân, trong đó có chúng em – những công dân nhỏ tuổi. Chúng em sẽ tiếp bước cha ông gìn giữ và xây dựng Tổ quốc Việt Nam tươi đẹp hơn.

- HS suy nghĩ, viết bài vào vở hoặc VBT.
- HS tiếp nối nhau đọc đoạn văn của mình. Cả lớp và GV nhận xét, chấm điểm, biểu dương những học sinh viết được đoạn văn hay nhất.

3. Củng cố, dặn dò

GV nhận xét tiết học, khen ngợi những HS, nhóm HS làm việc tốt. Dặn HS ghi nhớ, biết sử dụng đúng những từ mới học.